

at nye uttrykk blir introdusert. Når en jurist snakker om «påstand», eller en samfunnsøkonom om «depresjon», er det viktig å ikke forveksle begrepene med de hverdagsspråklige motstykkene. I slike tilfeller må du ha kjennskap til hvordan uttrykkene er definert, for å kunne vurdere argumentasjonen.

Her er et eksempel hvor et hverdagslig uttrykk brukes i en fagteknisk forstand. I et innlegg om fedmeforskning skriver Nina Kristiansen (Aftenposten, 2020), ansvarlig redaktør for forskning.no:

«Kanskje fedme rett og slett er så komplisert at de enkle, gamle metodene om å ta seg sammen, gå mer og spise mindre, ikke virker. Det haster, for selv om fedmeepidemien er kommet i bakgrunnen av en heftigere pandemi, så *kan fedme føre til lavere livskvalitet og alvorlig sykdom*. Fedmeforskerne må tenke nytt nå!»

Når Kristiansen sier at «fedme [kan] føre til lavere livskvalitet og alvorlig sykdom», bruker hun ikke uttrykket «fedme» i den allmennspråklige betydningen *å være fet*. Innlegget handler om forskning på fedme, og det er en del av debattens felles grunnlag at «fedme» brukes i en fagspråklig forstand. Her er Folkehelseinstituttets (FHI) definisjon av «fedme»:

«Fedme betyr kroppsmasseindeks (KMI) på 30 kg/m² eller over.»

Når du skal analysere Kristiansens argumentasjon, kan du erstatte «fedme» med denne definisjonen. I analysen kan du altså skrive om «... fedme [kan] føre til lavere livskvalitet og alvorlig sykdom» til «kroppsmasseindeks (KMI) på 30 kg/m² eller over kan føre til lavere livskvalitet og alvorlig sykdom». Hvis du i stedet forsto «fedme» i den allmennspråklige betydningen, ville analysen av hva Kristiansen sier i utdraget, blitt lite treffsikker.

I akademiske tekster hender det ofte at forfatteren introduserer sine egne definisjoner. Når du skal analysere argumentasjonen, må du sørge for at du er kjent med hvordan de har sagt at uttrykkene deres skal forstås. Her er et eksempel fra filosofen Peter Singer (2011, s. 100–101):

«I suggested that if most human beings have lives of special significance, or have a special claim for their lives to be protected, this must be tied up with the fact that most human beings are persons. So if some nonhuman animals are persons too, they also have a special claim for their lives to be protected.»

Skal du analysere argumentasjonen, må du kjenne til hva Singer legger i uttrykket «person». I dagligtalen brukes ofte uttrykket «person» som ensbetydende med «menneske» eller til å snakke om en bestemt gruppe mennesker. Gitt den tolkningen gir utdraget lite mening. For når Singer skriver at «hvis noen ikke-menneskelige dyr også er personer», så antar han noe som er umulig. For å avdekke den riktige analysen må du finne ut hva han mener med «person», som han definerer slik: «I propose to use 'person', in the sense of a rational and self-aware being, to capture those elements of the popular sense of 'human being' that are not covered by 'member of the species *Homo sapiens*'.» (Singer, 2011, s. 74–75)

Gitt denne definisjonen er det klart hva han sier: «Hvis noen ikke-menneskelig dyr også er rasjonelle og har selvbevissthet, så har de også et særegent krav på livsbeskyttelse.» I en akademisk tekst velger som regel forfatteren en definisjon som hen mener peker ut sentrale egenskaper i debatten. En av grunnene til at Singer valgte å bruke denne definisjonen på «person», er at han mener rasjonalitet og selv-bevissthet er to egenskaper av moralsk betydning. Ved å